

A TUDOMÁNYOS DOKUMENTÁCIÓ PROBLÉMÁI SVÉDORSZÁGBAN [✠]

Hellström, Kajsa

Megállapítható, hogy a dokumentáció Magyarországon és Svédországban bizonyos fokig azonos problémákkal küzd. Mindkét ország viszonylag kis területű és nyelvük is elszigetelt. A problémákat különböző szemszögekből közelítik ugyan meg, de a cél, a szándék ugyanaz: segíteni a kutatást, az ipart és a tudományt, hogy hozzájusson a helyes tájékoztatáshoz a megfelelő időpontban. A fejlődő nemzetközi tájékoztatási szervezetek, amelyek egyre bonyolultabbakká válnak, egyre jobb szolgáltatásokat képesek nyújtani. Ugyanakkor növekszik az igény a nemzeti információs és dokumentációs szervezetekkel szemben is, hogy teremtsék meg a lehetőséget minden információ megszerzésére és felhasználására. Fontos, hogy ezek a szervezetek ne kezdjenek olyan tevékenységbe, amit másutt jobban végeznek el, hanem azt figyeljék koncentráltan, mi történik nemzetközi sikon, hogy a nemzetközi munkához maguk is hozzájussanak és ne szalasszák el a lehetőségeket annak hasznosítására.

A svédországi dokumentáció helyzete meglehetősen egyenlőtlen képet nyújt. Bár bizonyos ágazatokban és bizonyos szakterületeken viszonylag kedvező légkör alakult ki a dokumentáció számára, más ágazatokban és más területeken viszont nem fejlődik a dokumentáció. Az utóbbi években azonban sokat javult a helyzet, és véleményem szerint ez azért van így, mert Svédországban, - mint a legtöbb más országban is - a tudományos kutatás iránti nagy érdeklődés fokozódott. Ezzel kapcsolatban a dokumentációt úgy tekintik, mint a kutatás lényeges "melléktermékét", és ezért viszonylag jóindulatúan kezelik.

A kutatási eredményeknek olyan formában történő publikálása, hogy azok széles körben elterjedjenek, nagy problémát okoz az elszigetelt nyelvű országokban. A svéd nyelvű kis példányszámú mo-

[✠] Kajsa HELLSTRÖM asszony, a stockholmi Svéd Királyi Mérnöki Akadémia /Ingenjör Vetenskaps Akademien/ Tájékoztatási Szolgálatának vezetője 1966. október 27-én fenti címmel előadást tartott az OMKDK és az MTA Központi Könyvtára rendezésében a Magyar Tudományos Akadémián.

nográfia-sorozatoknak és folyóiratoknak természetesen csak a skandináv országokban van piacuk, és a nemzetközi referáló folyóiratok ezért nem referálják őket kellőképpen. Az a folyóiratjegyzék, amelyet a FID/TI /Ipari Műszaki Tájékoztatás / bizottsága a feldolgozott folyóiratokról készít, sokkal teljesebb képet nyújtana a svédországi publikálás helyzetéről, ha ebbe a monográfia-sorozatokat is felvinné. Ugyanis számos eredeti svéd és skandináv tanulmány éppen ilyen sorozatok formájában jelenik meg. Néhány folyóirat - a tartalmi ismertetések és referátumok kivételével - idegen nyelven, s a legtöbb sorozat főleg angol nyelven lát napvilágot.

Határozottan fennáll a törekvés, hogy a svéd kutatási eredményeket angolul publikálják és arra is, hogy az összes skandináv ország folyóiratait un. skandináv sorozati kiadványokká vonják össze. Ezek a sorozatok sokkal gazdaságosabbaknak bizonyultak, mint a nemzeti folyóiratok és ugyanakkor olvasottságuk is szélesebbkörű. Jó példa erre a skandináv orvosi tárgy "Acta"-kiadványok. A mérnöki tudományok terén megemlíthető még az Acta Polytechnica Scandinavica, a vegyészet terén pedig az Acta Chemica Scandinavica. A legtöbb skandináv tudományos kiadvány jó nemzetközi hírnévnek és olvasottságnak örvend.

Különösen a Skandináv Alkalmazott Kutatási Tanács tett sokat annak érdekében, hogy a műszaki és tudományos tárgyú svéd tanulmányokról és cikkekről információt juttasson el a referáló folyóiratoknak. Nyomatékosan felhívják a kiadókat és szerkesztőket, hogy küldjék meg kiadványaikat a referáló folyóiratoknak, készítsenek olyan referátumokat, amelyeket ezek a folyóiratok felhasználhatnak, és közöljék egyben a tárgyszavakat, amivel megkönnyítik az indexelést, különösen, ha az eredeti kiadvány nyelve svéd.

A svédországi állami kutatási tanácsok támogatást nyújtanak számos tudományos és műszaki folyóirat és sorozat kiadásához, bár az ilyen irányú segélynyújtás elvi alapját illetően bizonyos vitákra is sor került. Az egyik irányzat szerint a tudományos kiadványok tartásáért fenn önmagukat, és tisztán kereskedelmi alapon működjenek. Ez azt jelenti, hogy a vásárlóknak drágán kell megvenniük a kiadványokat. A másik irányzat szerint viszont az állami kutatási tanácsok, amelyek pénzt adnak a kutatásokra, járuljanak hozzá a publikálás költségeihez is. A fejlődés egyre inkább ebben az irányban látszik haladni, mivel a kutatási tanácsok a nyomdai költségek növekvő hányadát magukra vállalják.

A közreadásról, a publikálásról beszélni azt jelenti, hogy a dokumentációban felhasznált termékekről beszélünk. Igen fontos, hogy a publikálás és egyéb dokumentációs tevékenységek között szoros legyen az együttműködés, tehát oly módon publikáljanak, hogy megkönnyítsék a dokumentálást. Svédországban ezzel kapcsolatban ajánlják az UNESCO által összeállított szakkönyvtári gyakorlati irányelvek, valamint a referált és kivonatoló Szabályzat követését. A tudományos és műszaki szerzők számára az UNESCO Szabályzat alapján készült svéd kézikönyvek is rendelkezésre állnak.

A dokumentációs rendszer megválasztásának egyik igen lényeges alapja, hogy nemcsak találgatni, hanem tudni kell, hogyan fogadják

és miképpen értékelik az információt a kutatók és a mérnökök. Van ugyan néhány pontos tanulmány a felhasználóknak az információval kapcsolatos magatartását illetően, - mind Svédországban, mind a többi skandináv országban, - de átfogó vizsgálat erről a kérdéstről még nem létezik. Ebben az évben azonban a tájékoztatási szükséglet-ről és annak az iparban való felhasználásáról, valamint az információ megszerzésének csatornáiról Skandináviában kérdőíveket küldenek ki. Ebben a vizsgálatban a termelés, kutatás és az iparvezetés szakemberei is részt vesznek. Eredetileg a kérdőíves vizsgálat csak svéd kezdeményezésként indult, de hamarosan úgy találták, hogy ez igen jó eszköz lenne egy skandináv együttműködésre; így az összes skandináv országban egy öt oldalas, széles kört felölelő kérdőívet küldtek szét a különböző iparágaknak. Az eredményeket pedig 1967. tavaszán fogják publikálni.

A jó tájékoztatás egy másik lényeges követelménye a dokumentalisták megfelelő képzése, ami jelenleg Svédországban nincs megoldva. A kutatóintézeti könyvtárakban sincs semmilyen elméleti oktatás könyvtárosok számára, a könyvtárakban történő gyakorlati képzésen kívül. Másrészt viszont a könyvtárosoktól magasfokú egyetemi végzettséget kívánnak meg. Több mint 15 éve folynak már viták egy svéd könyvtárosiskola létesítéséről a különféle kategóriájú könyvtárosok számára, és a hatvanas évek kezdete óta rendszeres dokumentációs képzés megvalósításáról is. Mindmáig azonban a kidolgozott tervek nem kerültek kivitelezésre.

A svéd ipar, a kutatóintézetek és egyéb szervezetek dokumentalisták iránti igényét az 1962-70-es időszakban évi 30-ra becsülik. Ezt a becslést a Svéd Királyi Mérnöki Akadémia által kijelölt bizottság végezte 1962-ben. A bizottság javaslatot is terjesztett be egy, a stockholmi egyetemen belül felállítandó dokumentációs intézetre, amelynek fő feladata a dokumentációs képzés és kutatás lenne. A javaslat oktatási programot is tartalmazott minden egyetemi - akadémiai szintre, beleértve a doktori címet is.

Az alsó fokozatu egyetemi oktatás tanterve a következő főbb tárgyakat tartalmazta:

1. A tudomány és dokumentáció országos és nemzetközi szervezetei.
2. Tájékoztatási anyagok feldolgozása.
3. Tájékoztatási anyagok rendszerezése.
4. Információk felhasználása.
5. Bibliográfia.

A felsőfokú oktatás részére a következő tantervet javasolták:

1. Az információelmélet alapjai és információ átvitel.
2. Gépesített rendszerek.

3. Az információ visszakeresés.
4. Különféle analóg rendszerek.

A javasolt oktatási programok nem kerültek megvalósításra, és a legsürgősebb szükségletek kielégítésére a Svéd Dokumentációs Nemzeti Bizottság 1964. végén és 1965. elején az első fokozatu egyetemi szintnek megfelelő nagyságrendű, mintegy 100 órányi előadásból és demonstrációból álló dokumentációs tanfolyamot szervezett, amiről a tanfolyam vezetője, dr. Björn TELL az 1965. évi washingtoni FID konferencián beszámolt. A tanfolyam tanterve nagyban eltért az 1962-ben javasolttól. Ennek fő oka az volt, hogy a svéd ipart arra akarták biztatni, hogy hasznosítsa elektronikus számítógépeit dokumentációs célokra. Az iparban dolgozókat erre elő kellett készíteni. A tanfolyamon a következő tárgyakkal foglalkoztak:

1. A felhasználók szükségletei.
2. A tudományos tájékoztatás fejlődése és növekedése, az információ forrásai.
3. A tájékoztatást tartalmazó dokumentumok problémái: tudományos cikkek, reprográfia, fordítások.
4. Az információ elemzése: osztályozás, indexelés, referálás.
5. Kísérleti módszerek az információk visszakeresésére: félig gépesített és elektronikus számítógépes rendszerek.
6. Az információ egyéb aspektusai, mint pl. szemantikai és nyelvészeti kérdések.

Szerepelt még egy rövid bevezetés is az információk átadásának, közvetítésének logikai alapjairól.

A tanfolyam 60 hallgatóval indult és 46 el is végezte azt. A hallgatók közül több mint 40 külöfféle egyetemi végzettséggel, 21 mérnöki gyakorlattal rendelkezett. Az oktatás szempontjából azonban a szakképzett és a nem diplomás hallgatók közötti különbség nem jelentett komoly problémát. Sokkal nehezebb volt közös nevezőt találni a természettudományi és műszaki gyakorlattal rendelkezők és a tisztán humán végzettségűek között. Eppen ezért az információ átadás /közvetítés/ matematikai és logikai alapjait magyarázó bevezető előadás idejét a kétszeresére kellett felelelni.

1965-ben az uppsalai egyetemen még egy egyéves alkalmi tanfolyam megindítását is tervbe vették. Az egyetem engedélyt kapott a tanfolyam beindítására, de arra már nem, hogy a dokumentáció mint szigorlati tárgy szerepeljen az egyetemi képzésben. Ez azt jelentette volna, hogy a hallgatóknak más tárgyak mellett, mintegy ráadásként kellett volna felvenniük a dokumentációt. 67 hallgató iratkozott be a tanfolyamra, feltételezve azt, hogy a dokumentáció is szerepelni fog az egyetemi fokozatukban. Röviddel a tanfolyam

megindulása előtt 60 diák visszavonta jelentkezését, mivel akkorra már világhossá vált, hogy a dokumentáció csupán fakultatív tárgyként szerepelne.

1966. elején a kormány egy Királyi Bizottságot nevezett ki azzal a feladattal, hogy az oktatásügyi minisztérium részére készítsenek javaslatot a könyvtárak, dokumentációs központok, archívumok minden kategóriájú személyzetének oktatására. A bizottság 10 tagból áll, akik a különböző típusú könyvtárakat, dokumentációs szervezeteket, az egyetemi adminisztrációt és a történelmi, ipari és adminisztrációs archívumokat képviselik.

Különböző svéd és skandináv szervek időnként rövid tanfolyamokat szerveznek olyanok számára, akik már aktívan dolgoznak dokumentációs munkában; különösen speciális témákban indítanak tanfolyamokat, mint pl. a referenz-szolgálatról és a dokumentáció gépesítéséről, vagy pedig különböző szakágazatok részére szerveznek tanfolyamokat, mint pl. a dokumentáció a kohászat területén. Svédország egyes vidékein esti dokumentációs tanfolyamok is működnek.

Az iparnak természetesen különböző fajta dokumentációs szolgáltatásokra van szüksége, - ezek közül két igen fontos terület a folyamatos figyelőszolgálat és az információ visszakeresés. A folyamatos figyelőszolgálatot iparágak vagy tárgykörök szerint kell megszervezni, és ez még távolról sincs véglegesen megoldva Svédországban. A folyamatos figyelőszolgálat nagyban különbözik az egyes ágazatokon és tárgykörökön belül. Ezt a szolgáltatást egy-egy vállalat vagy intézmény dokumentalistái tudják többé-kevésbé aktívan elvégezni, de általában magának a tudósnak vagy a mérnöknek kell folyamatosan tájékozódnia.

Svédországban kísérletek megindítását vették tervbe az un. SDI /Selectiv Dissemination of Information/ rendszerrel, a tájékoztatás szelektív terjesztésével /témafigyelés/ kapcsolatban. Ez a rendszer azon az elven alapul, hogy mind a felhasználók, mind az információs anyag profilját megfelelően nyilvántartják. A felhasználó csak akkor kapja meg a maga információját, ha a két profil egybeesik.

A Királyi Svéd Műszaki Akadémia dokumentációs szolgálatot indított meg az ipar számára. Az erre a célra az Akadémián létesített csoportnak irányító és közvetítő szerepe van, míg az irodalomkutatások a központi könyvtárakban; az egyes intézmények könyvtáraiban és néhány iparvállalat könyvtárában történnek. A munkát megfelelő képzettséggel rendelkező szakértők végzik. Ezek a külső szakértők mérnökök, egyetemi oktatók vagy nyugdíjas mérnökök. Ha a svéd könyvtárak állománya nem bizonyulna elégségesnek, úgy igénybe veszik kutatásaikhoz az Akadémia skandináv és külföldi kapcsolatait, elsősorban a négy svéd tudományos attasét és az Egyesült Államokban működő skandináv dokumentációs irodát.

Ugy véljük, hogy ez a dokumentációs irodalomkutatási szolgálat különösen olyan iparágaknak hasznos, ahol nincs könyvtár, vagy ahol van ugyan könyvtár, de segítségre azért van szükségük, mert nincs elég személyzetük, vagy mert a tárgykör, amely iránt érdeklődnek, általában fő szakterületük határterületén fekszik. stb.

A szakásos típusu irodalomkutatásokat a referáló és indexelő folyóiratok, különböző kartotékok és egyéb bibliográfiai segédeszközök segítségével végzik. Az irodalomkutatások eredményét jelentés formájában közlik, melyhez a megtalált és érdemleges referátumok és hivatkozások másolatait mellékelik. A szabadalmi irodalomkutatást és az un. nehéz nyelveken kiadott referáló folyóiratokban való kutatást, különösen a Referativnij Zsurnal-t az induláskor nem vették fel a szolgáltatásba, de lehetséges, hogy a későbbiekben erre is sor kerül.

Az irodalomkutatások költségeit a ráfordított idő alapján alapítják meg, s ez minden esetben a kutatást végző képzettségétől is függ. Az ár óránként 40 és 70 svéd korona /8-14 dollár/ között van. Egy rendelés minimális költsége 100 svéd korona.

A megrendelőt részletes kérdőíven kérik meg, hogy pontosan definiálja és határolja körül kérdését a megbízás megadásakor. Határidőt is megadnak. Olyan jegyzékekkel rendelkezünk, amelyek a legkülönbözőbb szempontok szerint nyújtanak tájékoztatást a legmegfelelőbb bibliográfiai segédeszközökről és a Svédország különböző területein található irodalomkutatással foglalkozó szakemberekről.

A jegyzékeket kézikönyvek, tájékoztatók és táblázatok egészítik ki. Mind a bibliográfiai segédeszközök, mind pedig az irodalomkutatók képeit a COSATI kategóriák szerint van indexelve.

Az orvostudomány területén a visszakeresési problémákat valószínűleg a MEDLARS-rendszer fogja megoldani. Ez az Egyesült Államokban a nemzeti orvostudományi könyvtár által használt rendszer. A MEDLARS-rendszert jelenleg kísérleti alapon, a stockholmi orvosi fakultáson, a Karolinska Intitutet Adatközpontjában használják. Jelenleg mintegy 500 000 hivatkozást tartalmaz kb. 3000 folyóiratból. Becslések szerint 1968-ban 1 millió adatot fog tartalmazni. A skandináv állami orvostudományi kutatási tanácsok közötti megállapodás értelmében a stockholmi MEDLARS-rendszer az összes skandináv államokban kutató-orvos és biológus számára rendelkezésre fog állni. Két év óta a Karolinska Intitutet Ringdoc-visszakeresési rendszert is alkalmaz, mágnesszalaggal kombinálva. A Ringdoc a Dokumentationsring der Chemisch-Pharmazeutischen Industrie és a Hoffman-La Roche rendszerek egyesítése. A Ringdoc visszakeresési rendszert is kísérleti alapon működtetik.

Építőipari dokumentációs központ is működik Svédországban, amelynek működési területe az épületszerkezetekre, lakótelepek tervezésére, várostervezésre és az általános mérnöki tudományokra korlátozódik. Ez a központ szakirodalmi szolgáltatásokat nyújt a kutatóknak, építési vállalkozóknak, intézményeknek és állami hivataloknak. A különböző szakterületek dokumentációs szolgáltatásaival kooperálva a központ figyelemmel kíséri az építőipar irodalmát. Az évenként kapott referátumok számát 20 000-re becsülik, a könyvek és jelentések számát 1500-ra, a folyóiratokét pedig 300-ra. Referáló folyóiratokban havonta közölnek referátumokat olyan svéd és külföldi irodalomról, amelyről feltehető, hogy hasznos a svéd építőipari kutatás és építőipari termelés számára. A Központ nemcsak feltett kérdésekre ad választ, hanem segítségére is van az építőiparnak e-

redeti dokumentumok megszerzésében. A Központot igénybevevőknek évi díjat kell fizetniük az általános szolgáltatásokért és a referáló kiadványokért. Egyéb szolgáltatásokat külön kell megfizetniük.

A fordítás is problémát jelent a legtöbb országban, természetesen különösen a kis elterjedtségű nyelvtérületek. Svédországban a legtöbb mérnök és tudós minden nehézség nélkül olvas angolul, a német már egy kicsit nehezebben megy, a francia pedig határozottan nehéz nyelv. De a legnagyobb probléma számunkra az orosz, a japán és a kínai nyelv. Mivel nehéz olyan fordítókat találni, akik ugyanakkor az illető szakterület szakemberei is, a Svéd Műszaki Akadémia nyilvántartást vezet azokról a mérnökökről, akik a "nehéz" nyelvekről fordítani tudnak. A Svéd Mérnökök Szövetsége minden egyes tagjának kérdőívet küldtünk ki, információt kérve az orosz, magyar, lengyel stb. és a japán és kínai nyelvtudásukról. Arra is felkértük őket, jelöljék meg, hogy a műszaki tudományok milyen ágában szakemberek. Ennek segítségével sikerült egy olyan kis csoportot biztosítani, akik készek a fordítás terén segítséget nyújtani, - így oroszról például 200 mérnök vállal fordításokat.

Svédországban a legtöbb műszaki könyvtár az ETO rendszert használja. Mindinkább terjed azonban az a felfogás, hogy a folyóiratcikkeknel helyes lenne az indexelésre, tárgyszavas rendszerekre, különösen a koordinált indexelésre áttérni. Számos index-rendszerrel nélkülözhetetlenek a fogalomköri szótárak, teauruszok, vagy a tárgyszavak, deszkriptorok jegyzékei, és éppen ezért munkálatok vannak folyamatban, hogy a különböző szakterületeken fogalomköri szótárakat állítsanak össze. Hasonló munka indult meg a többi skandináv országban is, különösen Norvégiában, ahol politechnikai teauruszt állítanak össze; ezen a területen igen szoros a skandináv együttműködés.

A nyelvészet területén fennálló gyakorlati együttműködés példát mutathat arra, mit lehet elérni egyszerű módszerekkel. A svéd ETO-kiadás tárgyszavas mutatója olyan dán és norvég szavakat is tartalmaz, melyek alapvetően különböznek a megfelelő svéd szavaktól. Ez azt jelenti, hogy a svéd ETO-kiadás minden skandináv országban használható, és azt is, hogy ennek a közös terminológiának irányító befolyása van.

Amikor egy olyan szerteágazó kérdésről próbálunk képet adni, mint egy ország dokumentációjának helyzete, igen könnyen általánosítunk; mégis remélem, hogy néhány jellemző vonást talán sikerült kiemelni. Svédországban, mint más országokban is, a tájékoztatási tevékenység jövőbeli fejlődése részben gépesítési és automatizálási irányban halad, bár eddig kevés az ilyen jellegű tényleges dokumentációs szolgáltatás, mert legnagyobb részük még kísérleti stádiumban van.

A nemzetközi együttműködés a dokumentáció területén létkérdés. Készek vagyunk arra, hogy segítsük a fejlődésben lévő országokat a tudományos és műszaki dokumentáció iránti növekvő igényeik kielégítésében. Még ha tapasztaltunk is hiányosságokat a nemzetközi dokumentáció terén, úgy véljük, hogy igen lényeges arra összpontosíta-

ni erőfeszítéseinket, hogy nemzetközi dokumentációs szolgáltatásokkal együttműködjünk minden területen, amely a dokumentációt előreviszi.

:□:

Mrs.HELLSTRÖM, K.: Problems of scientific documentation in Sweden

In Sweden documentation is regarded as an important by-product of research, its main task being to help science, research and industry to get the right information in the right moment. For this purpose the Scandinavian countries conducted an overall investigation to determine the user's needs, the result of which will be published soon.

The training of documentalists is also a problem to be solved in the near future; detailed programmes have already been elaborated.

Lately several new information retrieval services have been started by various organizations. These can be characterized by their trend towards semi-mechanization and automation. International cooperation in establishing these services is most essential. A step towards this is the common effort of all Scandinavian countries in the various fields of information work, including their practice to publish scientific and technical primary publications in a world language and not in the isolated language of a small country.

! ! !

ХЕЛЛШТРЕМ, К.: Проблемы научной информации в Швеции

В Швеции информацию рассматривают как побочный продукт исследовательской деятельности, главной задачей которого является предоставление в распоряжение науки, исследований и промышленности своевременной и исчерпывающей информации. Поэтому скандинавские страны провели совместный анкетный опрос о нуждах потребителей информации. Результаты опроса будут опубликованы в тек. году.

: : :

Обучение документаторов также является такой проблемой, которую собираются решить в ближайшее время. Подробные проекты в этом отношении уже разработаны.

В недалеком прошлом, некоторые организации создали новые информационно-поисковые службы, где предполагено применить механизацию и автоматизацию. В деле создания подобных служб особо важно международное сотрудничество. В этом направлении важным шагом являются совместные усилия скандинавских стран в отношении сотрудничества в области информационных работ, как например то, что в этих странах принято издавать первичные научные и технические материалы издаются не на языке маленькой страны, а на одном из мировых языков.

•

Frau HELLSTRÖM, K.: Probleme der wissenschaftlichen Dokumentation in Schweden

In Schweden wird die Dokumentation als ein wichtiges Nebenprodukt der Forschung betrachtet, dessen Hauptaufgabe darin besteht, der Wissenschaft, der Forschung und der Industrie die richtige Information im richtigen Augenblick zur Verfügung zu stellen. Die skandinavischen Länder haben deshalb gemeinsam eine Untersuchung zwecks Feststellung der Bedürfnisse der Benutzer an Information und Dokumentation durchgeführt; die Ergebnisse dieser Enquête werden noch in diesem Jahre publiziert.

Die Ausbildung von Dokumentalisten ist auch eine in nächster Zukunft zu lösende Frage; ausführliche Lehrprogramme wurden bereits ausgearbeitet.

Verschiedene Institutionen haben in letzter Zeit neuartige Informationsdienstleistungen eingeführt, welche bereits einen Trend zur Mechanisierung und Automatisierung aufweisen. Bei der Organisation solcher Dienstleistungen ist eine internationale Kooperation besonders wichtig. Einen Schritt in diese Richtung bedeutet die bereits bestehende Zusammenarbeit der skandinavischen Länder in der Informationstätigkeit, jene Praxis dieser Länder inbegriffen die wissenschaftlichen und technischen primären Veröffentlichungen in einer Weltsprache zu publizieren und nicht in der isolierten Sprache eines kleinen Landes.

• §.